

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
I. UVOD I METODOLOGIJA RADA	5
1. Predmet i formulisanje problema istraživanja	5
2. Ciljevi istraživanja	6
3. Utvrđivanje hipoteze	7
4. Metode istraživanja	8
5. Izvori saznanja za rad.....	9
II. POČETCI I RAZVOJ ŠKOLSTVA U BOSNI I HERCEGOVINI	10
1. Pregled razvoja školstva u Bosni i Hercegovini	10
2. Stanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini danas	16
3. Pregled visokoškolskih ustanova i upisanih studenata	18
III. OBRAZOVNI, VASPITNI I ŠKOLSKI SISTEM	21
1. Školsko zakonodavstvo.....	22
2. Zakon o univerzitetu Republike Srpske i Zakon o 23 univerzitetu.....	23
3. Kantonalni zakoni o univerzitetu	27
a) Zakon o Univerzitetu u Bihaću.....	27
b) Zakon o Univerzitetu u Tuzli.....	29
c) Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo	30
4. Principi na kojima se zasniva nacrt Zakona o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine.....	31
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske.....	42
IV. SISTEM STUDIRANJA U EVROPI	44
1. Najbolje rangirani svjetski univerziteti	44
2. Mobilnost i internacionalizacija.....	45
3. Zapošljavanje svištenih studenata.....	47
4. Izvori finansiranja visokoškolskih ustanova u zemljama Evropske unije	48
5. Vrste visokoškolskih ustanova u Evropi.....	50
6. Potrebne promjene u visokom obrazovanju.....	52
a) Nužnost reforme visokog obrazovanja	55
c) Pravci reforme visokog obrazovanja	59
d) Prioriteti u visokom obrazovanju	61
e) Primjena Bolonjskih principa i pravni osnov u visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine.....	63
7. Autonomija univerziteta.....	67
8. Odnos politike i političara prema visokom obrazovanju	70
9. Cilj kome treba da težimo	72
10. Primjena informacionih tehnologija kao glavni razvojni cilj	76
a) Odnos univerziteta sa okruženjem	78
b) Neformalno obrazovanje	80
c) Swot analiza studija „učenja na daljinu“	80
V. SAVREMENE ŠKOLE I FAKULTETI	82
1. Razlika između savremene i tradicionalne škole	82

a) Interaktivno učenje	85
b) Timski rad.....	87
c) Nastava i studenti.....	88
d) Primjer uputstva za unapređenje i modernizaciju načina podučavanja.....	96
e) Nastavni programi i izvođenje nastave.....	97
f) Položaj i uloga studenata u obrazovnom procesu	100
g) Položaj i uloga nastavnika u obrazovnom procesu.....	101
2. Integriranje fakulteta.....	103
VI. POKRETANJE BOLONJSKOG PROCESA – DEKLARACIJA	104
1. Pojam bolonjskog procesa	104
2. Zajednička deklaracija evropskih ministara obrazovanja sazvana u Bolonji	105
3. Bolonska Magna Carta.....	107
a) Preamble	108
b) Osnovni principi	108
c) Sredstva.....	109
4. Kopenhaška deklaracija	111
a) Evropska dimenzija.....	112
b) Transparentnost, informacija i upravljanje	113
c) Priznavanje kompetencija i kvalifikacija.....	113
d) Obezbeđivanje kvaliteta	114
5. Berlinska konferencija	115
6. Saopštenje iz Maastrichta	116
7. Bergenski sastanak ministara.....	117
8. Pripreme visokog obrazovanja za 2010. godinu	118
VII. CILJEVI BOLONJSKOG PROCESA	119
1. Evaluacija.....	119
a) Standardi za evaluaciju	119
b) Odabir za evaluaciju	120
c) Osnovni parametri za evaluaciju.....	120
d) Primjer strukture tabele za nastavničku samoevaluaciju.....	121
e) Kontinuirana evaluacija rada univerzitetskog nastavnika i saradnika	121
2. Osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju.....	125
a) Pristupi kvalitetu i standardima	127
b) Evropski i međunarodni trendovi u osiguranju kvaliteta.....	128
c) Ciljevi usvajanja zajedničkih, evropskih standarda i smjernica u osiguranju kvaliteta.....	129
d) Kako uključiti studente u osiguranje kvaliteta	130
e) Primjer osiguranja kvaliteta nastavnog osoblja na Univerzitetu u Sarajevu	132
3. Akreditacija.....	134
4. Kreditni sistem	137
a) ECTS bodovi (krediti)	137
b) ECTS skala ocjenjivanja.....	138
c) ECTS i studenti	141
d) ECTS i univerziteti	141
e) Primjena ECTS-a u praksi	141
f) Ključna obilježja ECTS-a.....	142

g) Dodjeljivanje bodova.....	143
h) Diploma supplement?	143
5. Organizacija studija iz perspektive cjeloživotnog učenja	146
VIII. PANEVROPSKI UNIVERZITET „APEIRON“ – ORGANIZACIJA RADA	148
1. Vizija, misija i ciljevi fakulteta na Panevropskom univerzitetu „Apeiron“.....	149
2. Metrika i metodika studija na Univerzitetu „Apeiron“	152
3. Pravila osnovnog studija na Univerzitetu „Apeiron“.....	157
4. Učenje na daljinu i virtuelni studij.....	158
5. Magistarske i doktorske studije na Univerzitetu „Apeiron“.....	161
IX. ZAKLJUČAK	164
LITERATURA	170
PRILOG	173
Zakon o visokom obrazovanju Republike Srpske i Zakon o izmjenama i dopunama zakona o visokom obrazovanju.....	174

zavoja visokog obrazovanja – Bosni i Hercegovini s posebnim osvrtom na Republiku Srpsku. Izdvojnjem teme načela – načelno dorađen i utvrđen predmet rada i formulisan problem istraživanja.

Formuliranje profilica istraživanja trajalo je nešto duži period, počev od izbora temeljnog područja do konkretnog izraza teme. Početna osnova je globalni interes za unutarnji projekti obrazovanja, a prečimo srednjeg i visokog. U okviru tako širokog kategoriziranja interesovanja, trebalo je stvoriti tačan, logičan i privlačljiv naziv teme, koji bi mogao da obaveštava prema kojem raspodjeljili poslovne poslove istraživača teme. Iako je u početku razmatrano mnogo tema, to znači da tema ne mora biti preuska, niti preširoka, već da se radi o temi u kojoj se vidi problem ili suprotni o preširokom kategorijskom problemu. Takvim načinom poslova i metodom rada dođeli smo do optimalne teme pod nazivom „Savremenje učilišne ijeftinjenja visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini“.

Upravljeni predmet istraživanje poslužujeći oblasti obrazovanja, visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, počev od razvoja i razvoja visokog obrazovanja 70-tih godina prošlog vijeka i prave „eksplozije“ visokog obrazovanja prije petak godina, pa do najnovijih međunarodnih promjena u visokom obrazovanju putem akademiskog procesa.

Visoko obrazovanje predstavlja tradicionalno kružni strukturu pa čak i dogmatsko jedinstvo koje veliki apsoluti pokušali i prebiti u promjene. Ipak splet društvenih okolnosti